

gorna 1908 och 1909 ånyo i lagutskottet, 1909 äfven i stora utskottet.

Då nya val efter landtdagens upplösning af czaren i feb. 1909 åter egde rum i maj 1909, afsade sig Alexandra Gripenberg af helsoskäl sitt mandat.

A. G.

Baroness Alexandra Gripenberg,
Kvindelig Landtdagsrepræsentant.

Vi har den Glæde at kunne give vore Læsere en Artikel om Finland, skreven af en kvindelig Landtdagsrepræsentant, nemlig af Baroness Alexandra Gripenberg. Hun repræsenterede Finland i Washington 1888, da det internationale Kvinderaad stiftedes, der omfattede de mange Kvindeinteresser, om man end ikke endnu turde opfordre Europa til at gaa med til Kampen for Kvindestemmeret, som maatte udsættes til 1902. Hun har kendt baade Susan B. Anthony og Cady Stanton; ja, Baroness Gripenberg traadte ind i selve Bestyrelsen for det internationale Raad som dets Kasserer. I denne Egenkab mødte hun ved London-Kongressen i 1899; ligeledes overværede hun Kongressen i Berlin i 1904, som ogsaa holdtes af det internationale Kvinderaad.

»Finsk Kvinnoförening« stiftedes Aar 1884, og siden 1888 har Baroness Gripenberg været denne Forenings Formand. Dens Maal var at virke for Kvindens Udvikling baade i Intelligens og Moral saavel som at fremme hendes økonomiske og medborgerlige Vilkaar. I 15 Aar var Baroness Gripenberg den ledende Aand i de mange Institutioner, som udgik fra Finsk Kvinnoförening. Til Redogørelse for Kvindebevægelsen udgav hun alt i Halvfemsernerne sit store Værk: »Reformarbetet till förbättrande af kvinnans ställning.« Dets to første Dele omhandler Kvindebevægelsen i Forenede Stater samt i Tyskland, England, Frankrig, Italien og Spanien. Den sidste Del, som udkom i 1903, skildrer Kvindebevægelsens Udvikling i Finland, Sverrig, Norge og Danmark.

Vi ser, hvor mange Forudsætninger Baroness Gripenberg har havt til at blive valgt til Medlem af den finske Landtdag, da Kvinderne i Finland (1906) ikke blot fik Valgret men tillige Valgbarhed.

Alle Kvinder maa siges at være i Gæld til Baroness Alexandra Gripenberg. Hendes Arbejde for Kvindesagen har strakt sig over en lang Aarrække fra hendes tidligste Ungdom. Ved Selvsyn har hun villet sikke sig Tilfredsheden af, hvad hun fremstillede i sit store literære Værk om Kvindesagen. Og efter at dettes sidste Del var udkommen, er hun bestandig vedblevet med sine Studierejser, lige til de sidste Aar, da hendes Rigsdagsvirksomhed bandt hende til Finland.

Vi sender hende vore bedste Ønsker om, at hendes Helbred snart maa bedres saaledes, at hun atter maa kunne indtræde i den Plads, hvortil hendes rige Udvikling har gjort hende saa skikket.

Johanne Münter.

Selma Hanem Riza.

Jag mötte Selma Riza i ett internationellt sällskap i Paris. Icke mindre än nio nationaliteter voro samlade där. Det var både intelligens och förfining, men ingen kunde dock mäta sig med Selma Hanem Riza, denna det ungturkiska partiet tillhörande, i landsflykt lefvande dotter af Turkiet. Det var elegans och värdighet ifrån hjessa till fot, någonting dämpadt och underbart behärskad i hvarje hennes rörelse. Den hvita, genomskinliga hyn framträdde ännu starkare genom det nattsvarta håret och de mörka, sammetsartade ögonen.

Hon var klädd i Parisertoilet som alla de öfriga, talade fransyska med lätthet och var ständigt omringad af intresserade, som ville veta någonting om hennes land och folk.

Och hon berättade om sitt olyckliga fädernesland ock om, hvad hon själf och hennes anförvandter fått genomgå.

Selma Hanem Riza tillhör en gammal turkisk adelsfamilj, känd för sina liberala idéer. Hennes farfars fader dog för friheten, hennes farfader fick plikta med lifvet för, att han understödde Sultan Mahmuds reformsträfvanden, och hennes fader, som var hofvets ceremonimästare och medlem af senaten, dog i landsflykt.

Selma Hanem Riza begynte sin journalistiska bana redan vid 13 års ålder och skref lefnadsteckningar öfver stora män till en tidning. Hon försäkrar själf, att det var de mest oskyldiga, harmlösa uppsatser i världen, men det oaktadt fick tidningen tillsägelse att

icke publicera dylika skrivelser. Hon bytte då om ämne, men man torde igenkännt hennes skriftsätt, tidningen hotades med indragning, och Selma Riza själf blef ett föremål för regeringens misstankar. Samtidigt skref hon fosterländska dikter och en roman, som cirkulerade man och man emellan i litterära kretsar och blefvo mysket omtyckta, men tryckas fingo de icke, ty tryckeriet hade blifvit hotadt med stängning, ifall det publicerade någonting af Selma Rizas alster.

Hon anhöll då af sultanen om tillstånd att flytta från landet för att fortsätta sina studier vid något europeiskt universität. Det beviljades henne icke, utan i dess ställe blef hon föremål för bevakning. Spioner omringade huset, där hon bodde, och hon kunde icke aflägsna sig ett enda steg från hemmet med mindre att ständigt följdes af tvetydiga individer. Efter att i åtta års tid ha underkastat sig denna förföljelse, flydde hon till sin landsförvisade broder i Paris.

Selma Riza är sålunde den första turkinna, som haft mod att trotsa fördomar och lagparagrafer, hvilka stadga, att ingen turkisk undersäte — hvarken man eller kvinna — får flytta från sitt land eller ens företaga sig en resa utom dess gränser utan regeringens bifgivande.

Kommen till Paris besökte hon föreläsningar vid universitättet och bistod sin broder, ungturkarnes ledare, vid redigerandet af tidningen *Mecheret*, det ungturkiska partiets organ.

»Vi ungturkar«, förklarade Selma Riza,